

1.3.2020

Avfallshanteringsföreskrifternas motivering Sydösterbottens avfallsnämnd

Suupohjan jätelautakunta

30.1.2020

Allmänna avfallshanteringsföreskrifter

Innehållsförteckning

KOMMUNALA AVFALLSHANTERINGSFÖRESKRIFTER

1. Tillämpningsområde och allmänna skyldigheter.....	4
1§ Tillämpningsområde	4
2 § Definitioner	4
3 § Avfallshanteringens syften	4
2. Anslutning till kommunens avfallshanteringssystem	4
4 § Skyldighet att ansluta sig till kommunens avfallshanteringssystem	4
5 § Avfallshantering för näringsverksamhet utifrån kommunens skyldighet att ordna avfallshantering i andra hand.....	5
6 § Anslutning till fastighetsvis avfallstransport.....	5
7 § Fastighetsvist sopkärl	5
8 § Fritidsbostadens sopkärl.....	5
9 § Gemensamt sopkärl.....	5
10 § Transport av avfall som inte lämpar sig för fastighetsvis avfallstransport.....	5
11 § Mottagnings- eller behandlingsplatser för avfall	5
3. Insamling av avfall på fastigheten	6
12 § Avfallslag som ska sorteras separat	6
13 § Brännbart avfall som samlas in på fastigheten	6
14 § Skyldighet att sortera och separat samla in återvinnbart avfall från boende.....	6
15 § Skyldigheter att sortera och separat samla in återvinnbart avfall från övriga fastigheter som omfattas av kommunens hantering av kommunalt avfall	6
16 § Övrigt avfall som ska samlas in separat.....	7
4. Egen behandling och återvinning av avfall.....	7
17 § Kompostering	7
18 § Förbränning av avfall	7
19 § Nergrävning av avfall	8
20 § Återvinning av avfall i egen markbyggnad.....	8
21 § Underjordiska bränslecisterner som tagits ur bruk.....	8
5. Sopkärl	8
22 § Olika typer av sopkärl	8
23 § Märkning av sopkärl	8

24 § Fyllning av sopkärl	8
25 § Tömningsintervall	9
26 § Avbrott i tömning av sopkärl	9
27 § Underhåll och rengöring.....	9
6. Insamlingsplatser för avfall	9
28 § Placering av sopkärl	9
29 § Avfallstak och -rum	10
30 § Ekopunkter, återvinningsstationer och avfallscentralen.....	10
7. Avfallstransport	10
31 § Lastning.....	10
32 § Transport	10
33 § Avfallstransportregister och lämnande av uppgifter	10
34 § Mottagnings- eller behandlingsplatser för avfall.....	11
8. Slam som uppkommer vid boende och övrigt slam som omfattas av kommunens hantering av kommunalt avfall.....	11
35 § Tömningsintervall	11
36 § Egen behandling av slam	12
9. Förebyggande av nedskräpning	12
37 § Avfallshantering vid offentliga tillställningar.....	12
38 § Förebyggande av nedskräpning på allmänna områden	13
10. Farligt avfall och specialavfall.....	13
39 § Hantering av farligt avfall	13
40 § Insamling av farligt avfall på fastigheten.....	13
41 § Specialavfall	13
42 § Farligt avfall och specialavfall från hälso- och sjukvården	13
11. Övriga föreskrifter	14
43 § Informationsskyldighet.....	14
44 § Tillsyn över avfallshanteringsföreskrifterna	14
45 § Undantag från avfallshanteringsföreskrifterna	14
46 § Ikraftträdande.....	14

KOMMUNALA AVFALLSHANTERINGSFÖRESKRIFTER

1. Tillämpningsområde och allmänna skyldigheter

1 § Tillämpningsområde

Skyldigheterna inom avfallshanteringen bygger på avfallslagen (646/2011), avfallsförordningen (179/2012), övriga förordningar som utfärdats med stöd av avfallslagen och de kommunala avfallshanteringsföreskrifterna. De kommunala avfallshanteringsföreskrifterna är allmänna bestämmelser som är påkallade av de lokala förhållandena och gäller kommunen och som är behövliga för verkställigheten av avfallslagen.

Enligt avfallslagen 91 § kan kommunen utfärda föreskrifter om insamling, mottagande och praktiska arrangemang kring transport av avfall samt om tekniska krav i sammanhanget också när det gäller annat avfall än sådant som omfattas av kommunens skyldighet att ordna avfallshantering. Föreskrifterna gäller verksamheten till den del som det är nödvändigt för att förhindra okontrollerad behandling av avfall, fara och skada som avfall och avfallshantering medför, samt nedskräpning.

Avfallshanteringsföreskrifterna gäller huvudsakligen avfallshantering som enligt lagstiftningen ingår i kommunens ansvar. Enligt avfallslagen 32 § ska kommunen ordna hanteringen av avfall från stadigvarande bostäder, fritidsbostäder, internat och annat boende, inbegripet slam från slamavskiljare och samlingsbrunnar. I kommunens skyldighet ingår också kommunalt avfall från kommunens förvaltnings- och serviceverksamhet samt sådant kommunalt avfall från affärslokaler som samlas in på samma insamlingspunkt.

Enligt avfallslagen 91 § 1 mom. 2 punkt gäller avfallshanteringsföreskrifterna även annat än avfallshantering som enligt avfallslagen ingår i kommunens skyldigheter då det gäller insamling, mottagning och praktiska arrangemang i anslutning till transport av eller på avfallets mottagningspunkter eller tekniska krav som gäller dessa funktioner.

2 § Definitioner

Syftet med definitionerna har varit att klarlägga de begrepp som används i föreskrifterna och som är viktiga att förstå i tillämpningen av föreskrifterna.

3 § Avfallshanteringens syften

Paragrafen innehåller ingen föreskrift som preciserar avfallslagen utan här behandlas skyldigheterna i 8 § i avfallslagen. Dessa skyldigheter är av central betydelse och intas därför i avfallshanteringsföreskrifterna.

2. Anslutning till kommunens avfallshanteringsssystem

4 § Skyldighet att ansluta sig till kommunens avfallshanteringsssystem

Enligt avfallslagen 41 § ska fastighetsinnehavaren eller annan avfallsinnehavare överlämna avfall vars hantering kommunen är skyldig att ordna till den fastighetsvisa avfallstransport som ordnats i området eller till en områdesvis mottagningsplats som kommunen har ordnat.

I paragrafen förpliktigas bostads- och fritidsfastigheterna och övriga som producerar avfall som ingår i kommunens ansvar att ansluta sig till kommunens avfallshanteringssystem.

5 § Avfallshantering för näringsverksamhet utifrån kommunens skyldighet att ordna avfallshantering i andra hand

Enligt avfallslagen är kommunen skyldig att ordna avfallshanteringen också för en aktör som begär det om aktören behöver sådana tjänster som inte finns på den privata marknaden och det producerade avfallet kan behandlas inom kommunens avfallshanteringssystem. Ett avtal ingås om de nödvändiga avfallshanteringstjänsterna mellan kommunen eller det kommunala avfallsverket och aktören som behöver tjänsterna.

6 § Anslutning till fastighetsvis avfallstransport

Inom Sydösterbottens avfallsnämnds område tillämpas fastighetsvis avfallstransport i enlighet med avfallsnämndens beslut. En fastighet ansluter sig till avfallstransporten som ordnas inom området genom att ingå avtal med ett avfallstransportbolag som finns med i avfallshanteringsregistret.

Avfallshanteringsföreskrifterna stadgar på vilket sätt fastighetens skyldighet att ansluta sig till avfallshanteringssystemet i praktiken ska ordnas på fastigheten. Fastigheten kan sköta sin skyldighet att ansluta sig med ett fastighetsvis kärl eller gemensamt kärl med de närliggande fastigheterna.

7 § Fastighetsvist sopkärl

Enligt avfallslagen 40 § ska fastighetsinnehavaren ordna en plats för insamling av avfall som omfattas av fastighetsvis avfallstransport och skaffa de sopkärl som behövs.

8 § Fritidsbostadens sopkärl

I paragrafen har fritidsbostädernas skyldighet att ansluta sig till fastighetsvis avfallstransport preciserats och anslutningsalternativen beskrivits.

9 Gemensamt sopkärl

Avfallshanteringsföreskrifterna kan tillåta att fastigheter som ligger nära varandra inrättas och använder ett gemensamt sopkärl. Det viktigaste är att användningen av de gemensamma sopkärlen går att övervaka och att det inte uppstår t.ex. alltför stora okontrollerade kärl. Därför ska kommunen ålägga fastighetsinnehavarna att anmäla gemensamma sopkärl.

10 § Transport av avfall som inte lämpar sig för fastighetsvis avfallstransport

Enligt avfallslagen 41 § kan avfallsinnehavaren transportera sådant avfall som inte lämpar sig för fastighetsvis avfallstransport till en områdesvis insamlingsplats som kommunen eller det kommunala avfallsverket ordnat.

11 § Mottagnings- eller behandlingsplatser för avfall

Paragrafens syfte är att informera fastighetsinnehavare och avfallsproducenter om till vilka mottagningsplatser avfallet kan föras.

3. Insamling av avfall på fastigheten

12 § Avfallsslag som ska sorteras separat

Genom att införa skyldigheter att sortera och separat samla in återvinnbart avfall främjar kommunen prioriteringsordningen och skyldigheten enligt avfallslagen att hålla avfall av olika beskaffenhet åtskilt. Kommunen är skyldig att främja materialåtervinning utgående från att prioriteringsordningen genomförs och materialåtervinningsmålet uppfylls.

Förpackningsavfallet utgör en avsevärd del av det återvinnbara avfall som samlas in separat. Efter att det fulla producentansvaret trätt i kraft kan kommunen fortsättningsvis med stöd av 35 § i avfallslagen ordna kompletterande fastighetsvis avfallstransport av förpackningsavfallet i fråga till mottagningsplatser som producenten ordnat, om producenten inte själv ordnar fastighetsvis transport av förpackningsavfallet. Kommunen kan vidare komplettera den områdevisa insamlingen av förpackningsavfall (avfallslagen 47 § 3 mom.).

13 § Brännbart avfall som samlas in på fastigheten

Det brännbara avfallet transporteras för energiåtervinning till Westenergys avfallskraftverk. Med tanke på prioriteringsordningen är det viktigt att alla fraktioner av det kommunala avfallet, som kan materialåtervinnas, sorteras ut på den plats där avfallet uppkommer samt samlas in separat. Vidare är det viktigt att beakta att exempelvis metall ska sorteras ut så att den inte går till energiåtervinning tillsammans med blandat kommunalt avfall.

Ett sopkärl som är avsett för insamling av brännbart avfall ska finnas på alla fastigheter som omfattas av fastighetsvis avfallstransport.

Det är bra att inta en förteckning över avfall som inte får läggas bland blandat kommunalt avfall i avfallshanteringsföreskrifterna. På så sätt kan man främja förverkligandet av en sakenlig och trygg avfallshantering.

14 § Skyldighet att sortera och separat samla in återvinnbart avfall från boende

Skyldigheten att separat samla in återvinnbart avfall främjar prioriteringsordningen och en smidig materialåtervinning. Den påverkar exempelvis innehållet i blandat kommunalt avfall som förs till energiåtervinning, eftersom t.ex. metall och glas stör förbränningsprocessen. Återvinnbart avfall som ska läggas i egna sopkärl på fastigheten transporteras inom ramen för fastighetsvis avfallstransport.

15 § Skyldigheter att sortera och separat samla in återvinnbart avfall från övriga fastigheter som omfattas av kommunens hantering av kommunalt avfall

De skyldigheter till separat insamling som till ges andra än bostadsfastigheter gäller fastigheter som enligt 32 § i avfallslagen omfattas av kommunens skyldighet att ordna avfallshantering. Fastigheter som levererar sitt avfall till kommunens avfallshanteringssystem utifrån kommunens skyldighet att ordna avfallshantering i andra hand kan åläggas att följa skyldigheterna till separat insamling enligt denna paragraf i ett avtal om tjänsten.

Trots att skyldigheterna till separat insamling endast gäller avfall utifrån kommunens skyldighet att ordna avfallshantering i första hand, ska beaktas att i statsrådets förordning om avfall 14 § förutsätter att verksamhetsutövare inom industri- eller servicebranschen eller annan näringsverksamhet, andra avfallsinnehavare samt kommunerna ska under de förutsättningar som anges i avfallslagen inom sitt

ansvarsområde ordna separat insamling och materialåtervinning av pappers-, kartong-, glas-, metall-, plast- och bioavfall. Näringsidkare ska iakttä skyldigheterna som ingår i avfallsförordningen.

16 § Övrigt avfall som ska samlas in separat

Övriga avfallslag som ska samlas in separat är avfall som lyder under producentansvaret utom förpackningsavfall, farligt avfall och specialavfall.

I avfallsförordningen (15 §) anges noggranna skyldigheter till separat insamling av bygg- och rivningsavfall som gäller både näringsverksamhet och fastigheter som omfattas av kommunens skyldighet att ordna avfallshantering. Bygg- och rivningsavfall som uppkommer på en bostadsfastighet omfattas av kommunens skyldighet att ordna avfallshantering endast i det fallet att avfallet härstammar från fastighetsinnehavarens eget reparationsarbete eller när fastighetsinnehavaren själv svarar för hanteringen av bygg- och rivningsavfallet när hen köper tjänster av företag. Om ett företag som säljer reparationstjänster svarar för hanteringen av bygg- och rivningsavfallet på en bostadsfastighet är det fråga om avfall från näringsverksamhet och inga avfallshanteringsföreskrifter kan utfärdas om det.

4. Egen behandling och återvinning av avfall

17 § Kompostering

Rekommendationen är att bioavfall ska komposteras på fastigheten om fastigheten inte omfattas av separat insamling av bioavfall. Att uppmuntra till kompostering är att främja prioriteringsordningen. Om det bioavfall som uppkommer på fastigheten komposteras där, är det möjligt att förlänga intervallen mellan tömningarna av sopkärlen för blandat kommunalt avfall på fastigheten.

I en fastighetsvis kompostbehållare går det att kompostera livsmedelsavfall, trädgårdsavfall, avfall från torrtoaletter och på vissa villkor små mängder avloppsslam. En lyckad kompostering kräver att kompostbehållaren underhålls. Dessutom understryks att inget avfall som inte förmultnar får läggas i kompostbehållaren.

Vid kompostering av livsmedelsavfall och fekalt avfall ska särskild uppmärksamhet fästas vid hygien och bekämpningen av luktöligheter. Kompostbehållaren för sådant avfall måste absolut vara skyddad mot gnagare och skadedjur. Året runt kompostering ska alltid ske i värmeisolerad komposteringsbehållare.

18 § Förbränning av avfall

Förbränning av avfall ska i princip förbjudas i avfallshanteringsföreskrifterna.

Vanliga fastighetsvisa eldstäder är inte lämpliga för förbränning av avfall. Avfall får inte heller brännas i tunnor eller andra motsvarande kärl på gårdsplan. Den låga förbränningstemperaturen i hemförhållanden ger upphov till skadliga utsläpp och förhållande för fullständig förbränning uppnås inte.

Förbränning av obehandlat trä, kvistar och små mängder papper, papp och kartong i en fastighets uppvärmningssystem kan tillåtas. Papper, papp och kartong bör användas endast för att tända med. Förbränning av övrigt avfall, såsom brännbar plast, kan inte tillåtas i eldstäder i fastigheter, eftersom förbränningsförhållandena inte uppnås.

19 § Nergrävning av avfall

Det är förbjudet att gräva ner avfall i marken. Att placera avfall i marken är okontrollerad behandling av avfall vilket enligt avfallslagen är förbjudet. Nedgrävning av avfall kan också förorsaka miljöförstöring.

20 § Återvinning av avfall i egen markbyggnad

Att återvinna avfall i egen markbyggnad är i princip förbjudet, men det kan vara tillåtet enligt avfallshanterings- eller miljöskyddsföreskrifterna.

21 § Underjordiska bränslecisterner som tagits ur bruk

Underjordiska brännolja-, olje- och kemikaliecisterner är avfall och ska i första hand grävas upp ur marken. Stadganden om eventuell markförorening ingår i miljöskyddslagen. Undantagen behandlas av kommunens miljöskyddsmyndighet.

5. Sopkärl

22 § Olika typer av sopkärl

Det ska finnas tillräckligt med sopkärl på fastigheten i förhållande till avfallsmängden, skyldigheten till separat insamling och tömningsintervallen.

I avfallslagen förpliktigas fastighetsinnehavaren uttryckligen att ordna en mottagningsplats för insamling av avfall (40 §). I avfallsförordningen 10 § konstateras i anslutning till avfallsinsamling att fastighetsinnehavare, kommuner, avfallsinnehavare, producenter, distributörer och andra aktörer ska se till att det på mottagningsplatsen finns tillräckligt många lockförsedda behållare, underjordsbehållare, avfallsflak eller andra sopkärl som lämpar sig för de typer av avfall som samlas in.

Det är viktigt att sopkärlen är rätt dimensionerade i förhållande till tömningsintervallet för sopkärlen ska alltid gå att försluta. Det går dock inte att ha sopkärl som är för stora i förhållande till behovet i syfte att förlänga tömningsintervallen.

23 § Märkning av sopkärl

Enligt avfallsförordningen 10 § ska det på sopkärlet fästas en tydlig märkning med uppgifter om vilken typ av avfall som får sättas i kärlet och kontaktuppgifter till den sammanslutning som ansvarar för insamlingen. En preciserande föreskrift kunde vara att en tydlig märkning ska fästas på sopkärlet om vem som ansvarar för tömningen, t.ex. transportföretaget och vem som ansvarar för ordnandet av behandlingen, t.ex. det kommunala avfallsverket.

I sådana fall där sopkärlet inte finns omedelbart intill fastigheten är det bra att kräva att uppgifter om vem som äger sopkärlet ska ges. Då kan man effektivt ingripa vid eventuella problem.

24 § Fyllning av sopkärl

I avfallsförordningen 10 § finns bestämmelser om hur sopkärl ska fyllas. När det gäller fyllning av sopkärl anger avfallshanteringsföreskrifterna vad som kan sättas i sopkärlen och hur avfallet exempelvis ska förpackas. Maximivikten för manuellt flyttbara sopkärl ger åtminstone en aning om vilka mängder avfall

som kan sättas i sopkärlet. Fördelen är att avfallsinnehavaren inte kan fylla sopkärlet med avfallspartier som är tyngre än själva sopkärlet.

Om avfallet av någon anledning inte ryms i sopkärlet inom fastighetsvis avfallstransport ger avfallshanteringsföreskrifterna användarna möjlighet att lägga avfallet intill sopkärlet. Sopkärnen ska placeras på ett sådant sätt att det inte medför någon skada eller fara på mottagningsplatsen eller för avfallstransporten. Att avfall läggs utanför sopkärlet får inte heller medföra någon arbets säkerhetsrisk.

25 § Tömningsintervall

Sopkärnen ska tömmas tillräckligt ofta för att inga hygieniska olägenheter eller lukter ska uppstå. Olägenheterna i fråga beror i allmänhet på att det finns bioavfall bland annat avfall. Tiden mellan tömningarna av sopkärl för brännbart avfall kan förlängas genom att bioavfallet skiljs åt från det brännbara avfallet. Enligt avfallsförordningens 10 § ska sopkärlet tömmas tillräckligt ofta så att det avfall som ska samlas in ryms i kärlet och att kärlet alltid kan förslutas samt att avfallet inte medför förorening eller nedskräpning av omgivningen, lukt eller annan hygienisk olägenhet.

Tömningsintervallen gäller bostadsfastigheter som omfattas av fastighetsvis avfallshantering och andra fastigheter som omfattas av kommunens hantering av kommunalt avfall. Tömningsintervallen bestäms utifrån de lokala förhållandena och behoven.

26 § Avbrott i tömning av sopkärl

Tömningsintervallen av ett fastighetsvis sopkärl kan avbrytas för en viss tid då en fastighet som används året om är oanvänd till exempel på grund av en lång semesterresa eller annan liknande orsak. En förutsättning för avbrottet är att fastigheten inte används alls.

27 § Underhåll och rengöring

Sopkärlsinnehavaren åläggs att se till att sopkärlet underhålls på lämpligt sätt. Enligt avfallsförordningen 10 § ska sopkärlet underhållas och rengöras tillräckligt ofta så att insamlingen inte medför någon fara eller skada för hälsan eller miljön. Det har därmed även ett samband med arbets säkerheten.

6. Insamlingsplatser för avfall

28 § Placering av sopkärl

Enligt avfallsförordningen 10 § ska man obehindrat kunna nå insamlingsplatsen för avfallet och avfallet ska tryggt kunna lastas för bortforsling. I avfallshanteringsföreskrifterna kan man föreskriva närmare om hur mottagningsplatsen ska ordnas och sopkärnen placeras.

Eftersom omständigheterna kring placeringen av sopkärl i hög grad påverkar arbets säkerheten, ska dessa omständigheter beaktas. Sopkärnen ska exempelvis kunna flyttas och tömmas säkert och likaså ska avfallstransportören kunna röra sig tryggt i området.

29 § Avfallstak och -rum

Med föreskriften styrs planeringen, byggandet och användningen av avfallsutrymmena. Avfallstaket eller -rummet ska placeras på fastigheten i enlighet med byggnadstillsynsmyndighetens och räddningsmyndighetens anvisningar och bestämmelser.

30 § Ekopunkter, återvinningsstationer och avfallscentralen

Med föreskrifterna som gäller områdevisa samlingsplatser säkerställs att samlingsplatserna används på ett korrekt sätt och nedskräpning förhindras.

7. Avfallstransport

31 § Lastning

Paragraferna om lastning av avfall gäller främst avfallstransportörer. Enligt avfallsförordningen 10 § ska tidpunkten för lastningen planeras så att de som bor och vistas i närheten av samlingsplatsen inte utsätts för buller eller andra motsvarande olägenheter.

När lastningstiderna bestäms, ska man beakta lokala behov som beror på transportlogistiken. Lastning bör vara tillåten också på lördagar och helgdagar för att avfallshanteringen ska kunna skötas exempelvis under påsken. Lastning på lördagar och helgdagar kan begränsas till att tillåta det endast i samband med söckenhelger.

Lastningstiderna gäller också näringsverksamhet för de hör till avfallshanteringens tekniska utförande och via dem förhindras uppkomsten av buller som kan vara en olägenhet för hälsan.

32 § Transport

Syftet är att avfallstransporten inte ska medföra nedskräpning i miljön eller olägenhet för miljön eller hälsan. Enligt avfallsförordningen 11 § ska avfall transporteras i ett tätt emballage, i ett slutet transportmedel eller övertäckt på något annat sätt.

Det är avfallstransportören som ansvarar för att avfallet transporteras på ett lämpligt sätt.

Enligt avfallslagen 121 § ska ett transportdokument upprättas för vissa avfallslag. I avfallshanteringsföreskrifterna kan man ta upp skyldigheten i fråga och ålägga överlåtaren, transportören och mottagaren att vara medvetna om saken. Avfallslagen och avfallsförordningen har noggranna bestämmelser och krav på innehållet i transportdokumentet.

33 § Transportregister och lämnande av uppgifter

Enligt avfallslagen 39 § ska avfallstransportören årligen lämna uppgifter om genomförda avfallstransporter. Skyldigheten preciseras i avfallsförordningen 26 §. Hur uppgifterna ska lämnas bestäms i avfallshanteringsföreskrifterna.

Avfallstransportören ska årligen lämna uppgifter till den kommunala avfallshanteringsmyndigheten om vilka fastigheter avfall har avhämtats på och om antalet sopkärlostömningar per fastighet och avfallstyp. Den kommunala avfallshanteringsmyndigheten kan begära in uppgifterna kvartalsvis, om det är nödvändigt för uppföljningen av verksamheten.

För att uppgifterna ska gå att införa i transportregistret så effektivt som möjligt, är det klokast att föreskriva att uppgifterna ska lämnas i sådan form som kan bearbetas elektroniskt. Det räcker inte med enbart elektronisk form, för då kan uppgifterna lämnas exempelvis i pdf-format som inte tillåter bearbetning.

34 § Mottagnings- eller behandlingsplatser för avfall

Avfall som omfattas av kommunens skyldighet att ordna avfallshantering och som överlämnats till fastighetsvis avfallstransport ska transporteras till en plats som kommunen eller det kommunala avfallsverket anvisat. Avfall får inte transporteras till andra mottagningsplatser. Enligt avfallslagen ska förpackningsavfall som lyder under producentansvaret föras till en mottagningsplats som producenterna ordnar eller till ett mellanlager som kommunen eller det kommunala avfallsverket ordnat och därifrån förs avfallet till producenternas avfallshantering.

I syfte att främja en adekvat avfallshantering och prioritetsordningen kan man i föreskrifterna understryka att återvinnbara avfallsslag eller farligt avfall inte får föras till behandling tillsammans med blandat kommunalt avfall.

8. Slam som uppkommer vid boende och övrigt slam som omfattas av kommunens hantering av kommunalt avfall

35 § Tömningsintervall

När det gäller slam som uppkommer vid boende och övrigt slam som omfattas av kommunens skyldighet att ordna avfallshantering upptar avfallshanteringsföreskrifterna i första hand intervallen för tömning av sopkärnen samt möjligheterna till egen behandling av slammet.

Avsikten är att säkerställa att slam från boende behandlas på behörigt sätt och att det inte medför skada eller fara för hälsan eller miljön. Utgångspunkten är att slam omfattas av fastighetsvis avfallstransport.

Småskalig egen slambehandling kan tillåtas i avfallshanteringsföreskrifterna. I avfallslagen 41 § 2 momentet konstateras att "Avfallsinnehavaren kan trots det som föreskrivs i 1 mom. ordna transporten av sådant avfall som på grund av sin exceptionella storlek eller stora mängd eller någon annan egenskap inte lämpar sig för transport inom ramen för sedvanlig fastighetsvis avfallstransport, om transporten har godkänts i de kommunala avfallshanteringsföreskrifterna eller i kommunala miljöskyddsföreskrifter som har utfärdats med stöd av 19 § i miljöskyddslagen." "Avfallsinnehavaren kan under motsvarande förutsättningar behandla avfallet själv på sin fastighet, om behandlingen är småskalig."

Det är viktigt att notera att minimitömningsintervallen ska iakttas trots att det skulle vara fråga om egen behandling.

Utöver behållare för avloppsslam ska också sand-, olje- och fettavskiljningsbrunnar tömmas regelbundet. Tömning och skötsel av brunnarna är föregripande åtgärder som förhindrar problem i avlopps nätet. Likaså ska avfallshanteringen skötas i fråga om filtermassor i fosforreningsbrunnar, massor som samlas i biofilter samt massor i anläggningar för markbaserad rening.

Avfallslagens 94 § ålägger den som bedriver yrkesmässig avfallstransport att göra en ansökan om godkännande av verksamheten för anteckning i avfallshanteringsregistret hos den regionala närings-, trafik- och miljöcentralen. För att slammet ska transporteras och behandlas på behörigt sätt är det

viktigt att i avfallshanteringsföreskrifterna påföra skyldigheten att överlämna slammet endast till en verksamhetsutövare som är godkänd i avfallshanteringsregistret. Registrering förutsätter att transportören bedriver verksamheten med yrkesskicklighet och i enlighet med lag och förordning, att verksamheten bedrivs utan att den orsakar fara eller skada för hälsa eller miljö samt att den utrustning och materiel som används i verksamheten är ändamålsenlig.

Transportören ska åläggas att föra slammet till en plats som kommunen eller det kommunala avfallsverket anvisar. Denna skyldighet gäller slamtransportören.

36 § Egen behandling av slam

Avfallshanteringsföreskrifterna tillåter egen behandling av slam i enlighet med avfallslagen 41 §. Anmälan om egen behandling av slam ska lämnas till avfallshanteringsmyndigheten. Uppgifterna om egen behandling behövs för att avfallshanteringsmyndigheten ska kunna följa och tillsynsmyndigheten övervaka att avfallshanteringen genomförs på behörigt sätt.

Det är möjligt att tillåta egen behandling av svart avloppsslam från sedimenteringsbrunnar och avloppsvatten från slutna tankar, om det på fastigheten finns ändamålsenlig utrustning och om omständigheterna är gynnsamma. Då det gäller egen behandling av slam ska man försäkra sig om att det stabiliserade slammet kan användas som gödsel dvs. fastigheten ska förfoga över åkerareal för odling eller motsvarande ändamål. Även behandling av några (högst fyra) närliggande hushåll tillåts.

Enligt förordningen om anmälningspliktiga djurstall 138/2019 får avfall från torrtoaletter inte ledas i gödsel förvaringsutrymmen eller slambehållaren eftersom de lyder under allmän reningsskyldighet i enlighet med miljöskyddslagen. Slam ska alltid stabiliseras innan det används på åkern. Användningen av slam i gödslingssyfte begränsas av bl.a. lagen om gödselproduktion (539/2006), nitratförordningen (1250/2014) och jord- och skogsbruksministeriets förordning om gödselproduktion (24/2011). Då behandlat slam sprids ut på åkern skilt känner man till var slammet finns och odlingsbegränsningarna gäller då bara detta område.

Om mängden slam som uppkommer är liten, kan slamavskiljningen och -behandlingen i begränsad utsträckning göras så att slammet komposteras på fastigheten. I praktiken kan denna föreskrift tillämpas främst på fritidsfastigheter som inte används året om. Fastigheten ska ha en komposteringsbehållare som lämpar sig för ändamålet och möjlighet att själv suga upp slammet från behållaren med en sänkpump. I en del minireningsverk samlas slammet upp i fast form i en slampåse som kan komposteras. Massor från fosforreningsbrunnar kan komposteras på fastigheten eller utnyttjas som näring på åkrar.

Avloppsslam eller avloppsvatten från sedimenteringsbrunnar, minireningsverk, slutna tankar och liknande får inte spridas ut i skogen eller någon annanstans i terrängen. Enligt avfallslagen är detta okontrollerad och förbjuden avfallsbehandling som kan förorsaka miljöförorening.

9. Förebyggande av nedskräpning

37 § Avfallshantering vid offentliga tillställningar

Avfallshanteringsföreskrifterna om offentliga utomhustillställningar bygger dels på att nedskräpning ska förebyggas, dels på skyldigheten i avfallslagen att sköta avfallshanteringen på behörigt sätt. Enligt 74 § i avfallslagen är arrangören av en offentlig tillställning ansvarig för uppstädningen av det område som skräpats ned till följd av tillställningen, om nedskräparen själv inte städar upp efteråt.

Arrangören av en offentlig tillställning har skyldighet att se till att avfallshanteringen vid tillställningen fungerar genom att skaffa tillräckligt många sopkärl och se till att dessa töms vid behov vilket i betydlig grad förebygger nedskräpning. Också ansvaret för sortering och separat insamling ska påföras arrangören.

38 § Förebyggande av nedskräpning på allmänna områden

Avfallslagen har noggranna bestämmelser om att nedskräpning ska förebyggas och om vem som är skyldig att städa upp i olika situationer. I denna bestämmelse ingår endast föreskrifter som kompletterar bestämmelserna i avfallslagen.

Eftersom ansvaret för underhållet av sopkärl på allmänna områden kan vara någon annans än kommunens kan det vara nödvändigt att understryka att föreskriften gäller sopkärl som upprätthålls av vilken aktör som helst (exempelvis väghållare) trots att det är fråga om kommunala avfallshanteringsföreskrifter.

10. Farligt avfall och specialavfall

39 § Hantering av farligt avfall

Föreskrifterna om farligt avfall i avfallshanteringsföreskrifterna gäller också näringsutövare. Genom föreskrifter om farligt avfall bestäms de praktiska arrangemangen för en trygg avfallshantering.

Lagring av farligt avfall på en tillfällig plats kan medföra skada eller fara för miljön och hälsan. Därför har en föreskrift om tillfällig lagring tagits med i avfallshanteringsföreskrifterna. Föreskriften om en förvaringstid på högst ett år gäller alla fastigheter, också exempelvis sopkärl eller containrar för förvaring av insamlat elektriskt och elektroniskt skrot i dagligvaruhandlar. Den bidrar till att trygga en adekvat behandling av avfallet.

40 § Insamling av farligt avfall på fastigheten

Föreskrifterna om insamlingsplatser för farligt avfall gäller alla aktörer utom egnahemsfastigheter, för de hör till det tekniska ordnandet av avfallshanteringen och till säkerheten. I paragrafen ges föreskrifter om hur farligt avfall ska förvaras säkert i lämpliga kärl. Dessutom åläggs fastighetsinnehavaren att informera dem som använder insamlingsplatsen om hur platsen ska användas på behörigt sätt och säkert. Avsikten är att insamlingen av farligt avfall inte ska medföra skada eller fara för hälsan eller miljön.

41 § Specialavfall

Specialavfall ska skiljas från annat avfall. Enligt föreskrifterna ska specialavfall förpackas och märkas så att en trygg behandling kan säkerställas.

42 § Farligt avfall och specialavfall från hälso- och sjukvården

Specialavfall från hälso- och sjukvården ska förpackas såsom annat specialavfall och förpackningarna ska märkas enligt gällande lagstiftning.

11. Övriga föreskrifter

43 § Informationsskyldighet

För att kommunen ska kunna försäkra sig om att avfallshanteringen sköts i enlighet med de kommunala avfallshanteringsföreskrifterna ska fastighetsinnehavaren åläggas att informera dem som bor på eller i övrigt använder fastigheten om vilka skyldigheter de har enligt avfallshanteringsföreskrifterna.

44 § Tillsyn över avfallshanteringsföreskrifterna

I 24 § i avfallslagen bestäms om tillsynen över att avfallslagen och de bestämmelser och föreskrifter som utfärdats med stöd av den följs. Den kommunala miljöförvaltningsmyndigheten och den regionala närings-, trafik- och miljöcentralen (NTM-centralen) är tillsynsmyndigheter.

Enligt avfallslagen ska den som begår en förseelse först åläggas att upphöra med den verksamhet som bryter mot avfallshanteringsföreskrifterna, och endast om verksamheten fortgår ska straff påföras. Åtgärden efter tillsynsanmälan kan beroende på verksamheten vara vite, hot om tvångsutförande och hot om avbrytande enligt 129 § i avfallslagen.

45 § Undantag från avfallshanteringsföreskrifterna

Enligt 91 § i avfallslagen kan den myndighet som anges i de kommunala avfallshanteringsföreskrifterna i enskilda fall bevilja undantag från iakttagandet av en avfallshanteringsföreskrift på de grunder som nämns i föreskriften.

46 § Ikraftträdande

Dessa avfallshanteringsföreskrifter träder i kraft 1.3.2020 och de upphäver avfallshanteringsföreskrifterna som trädde i kraft 1.4.2014. Separat insamling av bioavfall ska enligt en övergångsbestämmelse inledas senast 1.5.2024.